

D.M.A.S.I.
IV
107

7431

MĂNĂSTIREA BRÂNCOVENI

COMITETUL DE STAT
PENTRU CONSTRUCȚII, ARHITECTURĂ
ȘI SISTEMATIZARE
DIRECȚIA MONUMENTELOR ISTORICE

Prezentarea artistică: *Arh. Laurențiu Vasilescu*

Coperta I: Turnul clopotniță văzut din pridvorul bisericii

Coperta IV: Ușa de intrare în biserică, cu frumosul ancadrament sculptat în piatră

Front cover: The bell tower as seen from the porch of the church

Back cover: The entrance door of the church with its finely hewn stone frame

На 1-й странице обложки: Вид на колокольню со стороны церковного притвора.

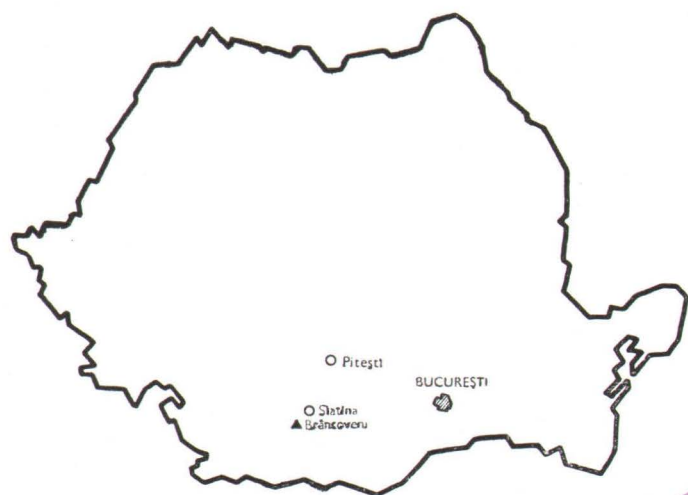
На 4-й странице обложки: Входная дверь в церковь с красивым, высеченным в камне обрамлением.

Couverture I: La tour-clocher vue du porche de l'église

Couverture IV: Le portail, avec son bel encadrement de pierre sculptée

I. Umschlagseite: Der Glockenturm, von der Vorhalle der Kirche aus gesehen

IV. Umschlagseite: Eingangstür der Kirche, mit der schönen in Stein gemeißelten Umrahmung

Redactor responsabil: *Grigore Pătrașcu*

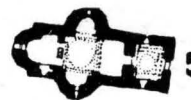
Tehnoredactor: *Adina Țuculescu*

Fotografiile: *Sandu Mendrea (E.F.I.A.P.)*

Plan de situație:

1. Turnul clopotniță 2. Ruinele Casei Domnești
3. Corpul de chilii 4. Biserica 5. Biserica
bolniței

Topographic Plan:

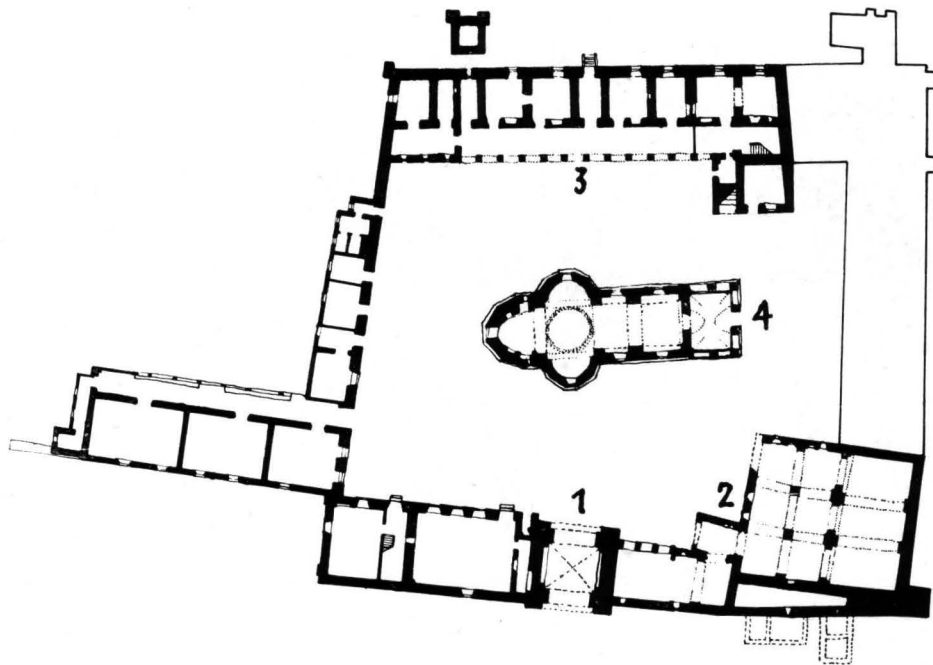
1. The bell tower 2. Ruins of the Princely
Residence 3. The cells 4. The church 5. The
chapel of the hospice

План:

1. Колокольня. 2. Развалины княжеского
дворца. 3. Кельи. 4. Церковь. 5. Бозьничная
церковь.

Plan du monastère :

1. La tour-clocher 2. Les ruines de la ré-
sidence princière 3. Le corps de cellules
4. L'église 5. L'église de l'hospice

Lageplan: 1. Glockenturm 2. Ruinen des Abts-
hauses 3. Klosterzellen 4. Kirche 5. Siechen-
hauskirche

Satul Brâncoveni, așezat la 15 km spre sud de Piatra-Olt, este locul de baștină al domnitorilor Matei Basarab (1632—1654) și Constantin Brâncoveanu (1688—1714). Familia boierilor din Brâncoveni a ridicat aici, încă din veacul al XVI-lea, o curte și o mănăstire, înfrumusețate și mărite ulterior de cei doi voievozi.

Din vechea curte a Brâncovenilor, transformată de Matei Basarab într-o vastă reședință întărită, se mai păstrează doar un fragment de zid, în mijlocul satului, lângă biserica Sf. Nicolae. Mănăstirea, situată la marginea așezării, stă și astăzi mărturie a frământărilor istorice pe care le-a străbătut.

Prima mențiune documentară a mănăstirii Brâncoveni datează din 1582—1583, când Mihnea Turcitul (1577—1583 și 1585—1591) întărește daniile făcute « mai înainte vreme » de jușpînița Calea, stăpînitoarea moșiei în 1543. Se presupune, deci, că în forma inițială mănăstirea a fost ridicată în prima jumătate a veacului al XVI-lea.

La începutul secolului următor, sub domnia lui Matei Basarab, se întreprind lucrări de mare amploare pentru refacerea lăcașului. Transformarea este terminată în anul 1640, când călătorul Baksič face următoarea însemnare: «... Mai jos de sat se vede o mănăstire veche și ruinată pe care acum voievodul a pus să o rezidească și să o întărească ca un castel, cu ziduri de jur-împrejur, cu turn mare deasupra porții».

1. Vedere generală a ansamblului mănăstiresc
2. Latura de sud a mănăstirii. În prim-plan, corpul de chilii

Biserica:

3. Vedere dinspre sud-vest
4. Vedere spre absida altarului

1. General view of the monastery
2. South view of the monastery. In the foreground the cells.

The church:

3. South-west view
4. View of the altar apse

1. Общий вид монастырского ансамбля.
2. Южная сторона монастыря. На первом плане — ряд келий.

Церковь:

3. Вид с юго-западной стороны.
4. Абсида алтаря.

1. Vue générale du monastère
2. Le monastère, façade sud. Au premier plan, les cellules monacales

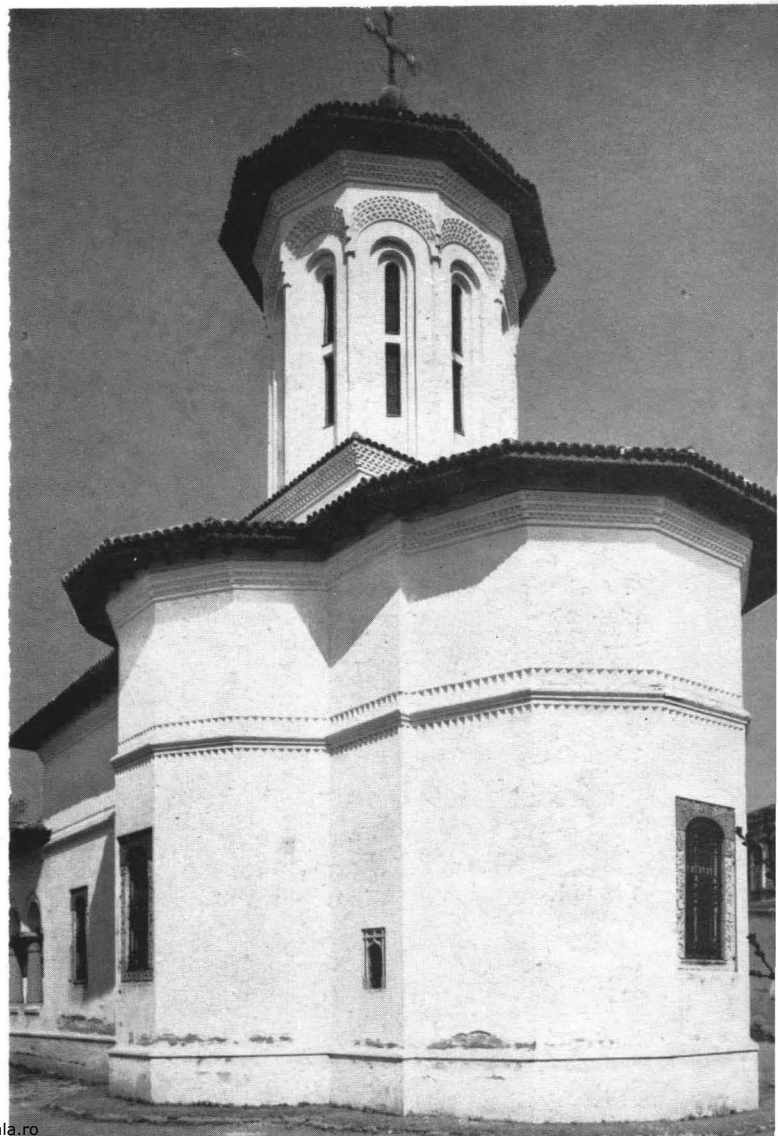
L'église:

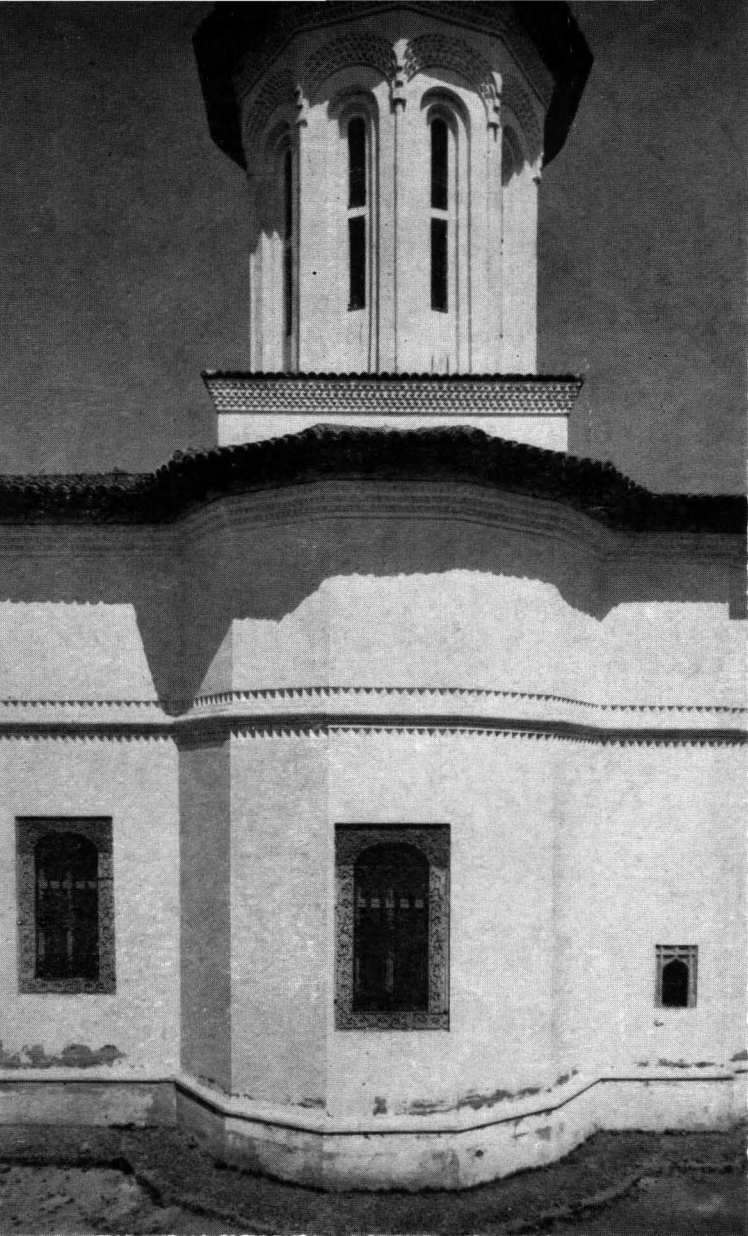
3. Vue du sud-ouest
4. L'abside de l'autel

1. Gesamtansicht der Klosteranlage
2. Südseite des Klosters. Im Vordergrund die Zellen

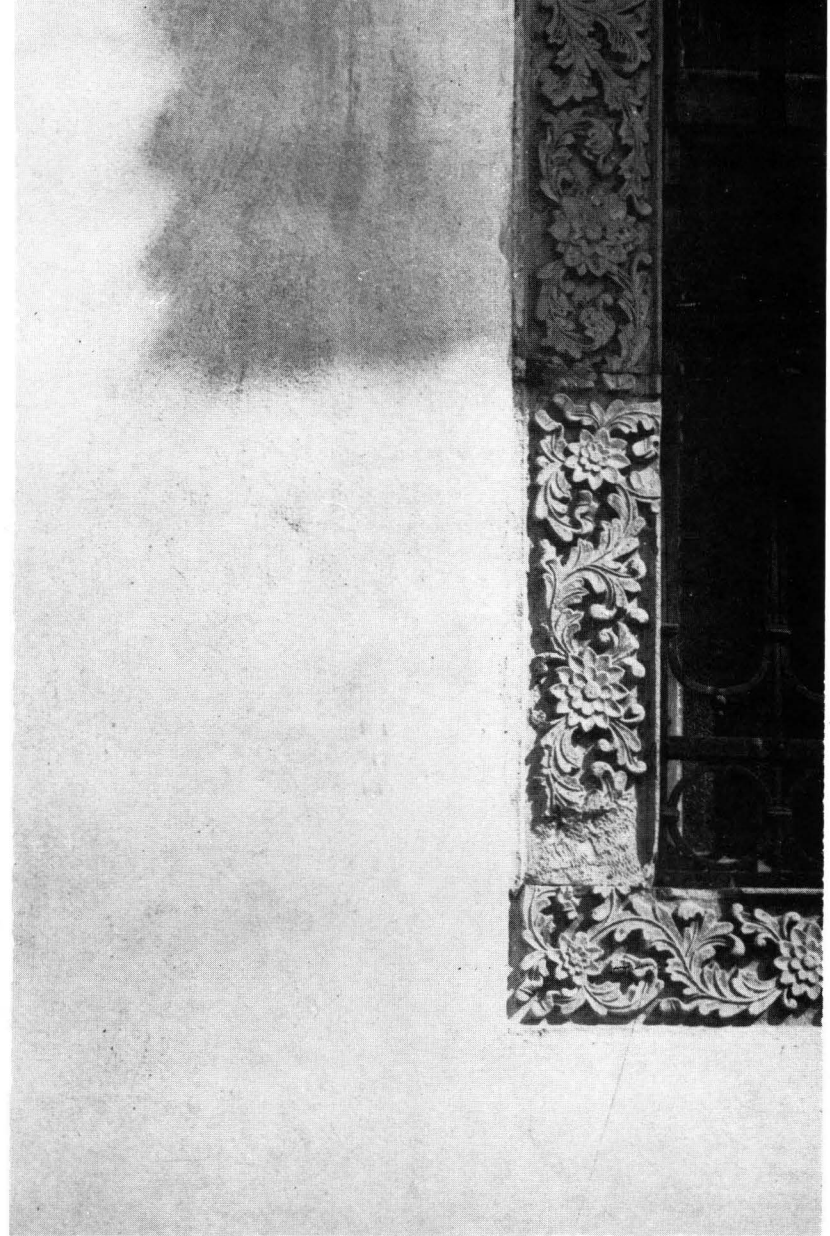
Die Kirche:

3. Ansicht von Südwesten
4. Blick auf die Altarapsis

5

6

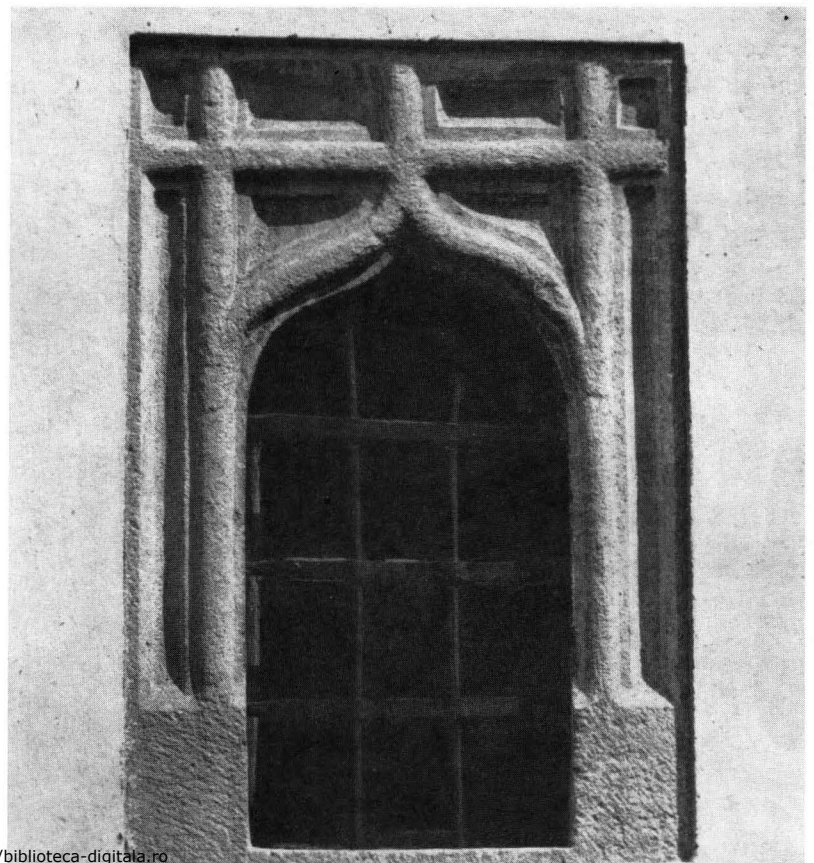
5. Absida fațadei sudice
 6-7. Ancadramente sculptate în piatră la ferestre de pe fațada sudică a bisericii
 8. Detaliu de ancadrament

5. The apse of the south façade
 6-7. Cut-in-stone window-frame on the south façade of the church
 8. Detail of a window-frame

5. Абсида южного фасада.
 6—7. Каменные резные обрамления окон на южном фасаде церкви.
 8. Деталь обрамления.

5. L'abside de la façade sud
 6-7. Encadrements de pierre sculptée des fenêtres de la façade sud de l'église
 8. Détail de l'encadrement

5. Südapsis
 6-7. In Stein gemeißelte Fensterumrahmungen an der Südfassade der Kirche
 8. Teilansicht einer Umrahmung

7

În biserica mănăstirii au fost înmormântate cele mai apropiate rude ale lui Constantin Brâncoveanu: bunicul său, Preda Vornicul și părinții săi, Papa Brâncoveanu și Stanca Cantacuzino. Datorită acestui fapt, domnitorul începe în 1699 însemnate lucrări de extindere și înfrumusețare a incintei. Biserica mare este refăcută «din temelie», iar în afara mănăstirii, spre miazăzi, este ridicată biserica bolniței, terminată în 1702.

Moartea lui Constantin Brâncoveanu reprezintă pentru mănăstire începutul unei lungi decadente. Ocupat de trupele austriece între anii 1721—1727, lăcașul suferă o ultimă lovitură la cutremurul din 1837, când sînt avariate grav toate construcțiile ansamblului. În 1873, așezămîntul monahal se desființează și, începînd din 1885, incinta este utilizată drept cămin de bătrîni.

Transformările prin care a trecut mănăstirea se oglindesc în înfățișarea diferită a corpurilor ce alcătuiesc ansamblul.

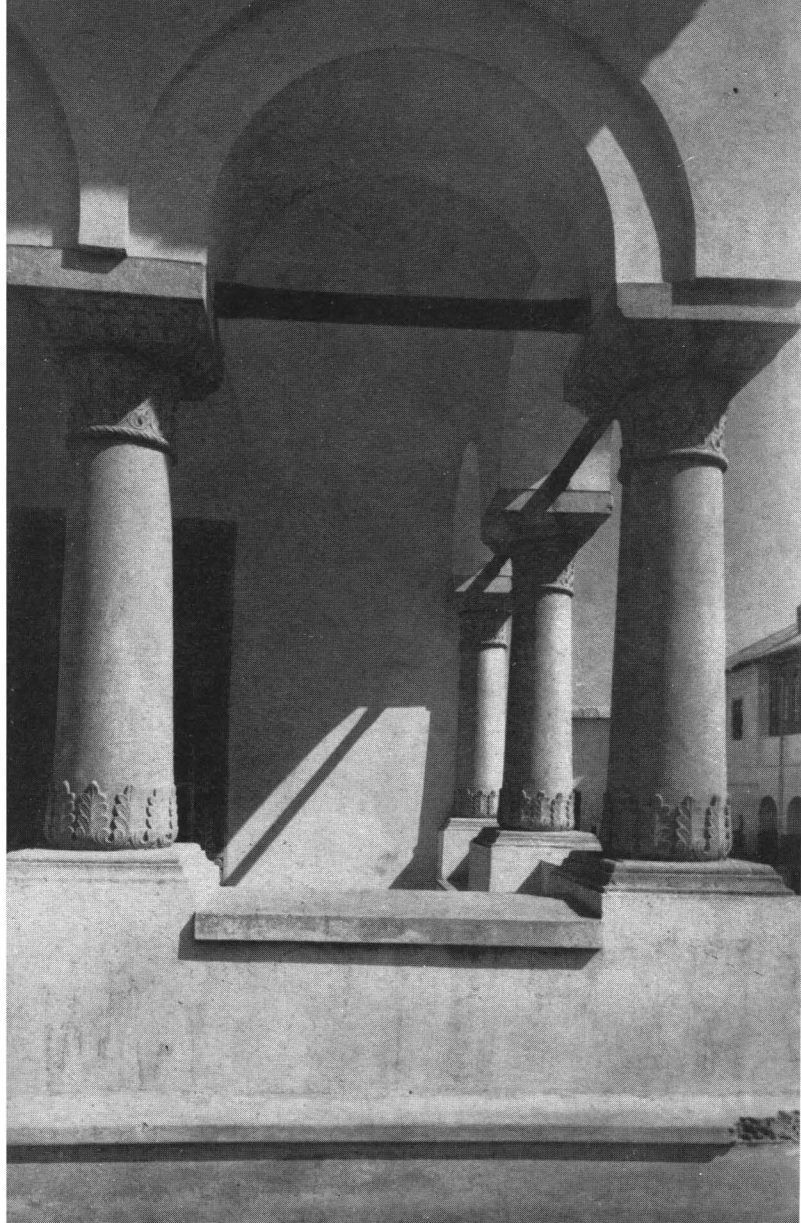
Din vremea lui Matei Basarab se păstrează parterul turnului clopotniță, frumoasele pivnițe boltite ale vechii stăreții din colțul de nord-vest al incintei, precum și zidul de apărare, prevăzut inițial cu drum de strajă și metereze, care unea aceste două construcții.

Constantin Brâncoveanu a modificat clădirea stăreției prin reîmpărțirea etajului și prin adăugirea unui corp cu două nivele, alipit zidului de apărare. Au fost de asemenea refăcute caturile superioare ale clopotniței, sub forma unui turn octogonal, decorat în exterior cu arcaturi încrucișate. La primul etaj al turnului s-a amenajat o frumoasă încăpere boltită, comunicînd direct cu stăreția. Ultimul nivel cuprindea camera clopotelor, accesibilă printr-o scară în spirală, așezată într-un mic turn adiacent; zidurile acestei încăperi s-au dărîmat în 1837. Celelalte construcții de pe latura nordică reprezintă refaceri datînd de la sfîrșitul veacului al XIX-lea.

Chiliile de pe latura sud sînt zidite în epoca lui Constantin Brâncoveanu și au spre curte suita de arcade specifică epocii. Reparațiile efectuate după 1837 au introdus în fațade unele elemente neoclasicе.

9. Pridvorul bisericii. Vedere parțială
 10. Coloană sculptată în piatră, din pridvorul bisericii. Detaliu
 11. Piatra de pe mormîntul mamei lui Constantin Brîncoveanu, Stanca Cantacuzino, aflat în interiorul bisericii

9. The porch of the church (partial view)
 10. Stone chiselled column in the porch. Detail
 11. Tombstone on the grave of Constantin Brâncoveanu's mother, Stanca Cantacuzino, placed inside the church

9. Частичный вид церковного притвора.
 10. Каменная резная колонна в церковном притворе. Деталь.
 11. Каменная плита на находящейся внутри церкви могиле матери Константина Брынковяну — Станки Кантакузино.

9. Porche de l'église. Vue partielle
 10. Détail d'une colonne de pierre sculptée du porche de l'église
 11. Pierre tombale de la sépulture de la mère de Constantin Brâncoveanu, Stanca Cantacuzino, à l'intérieur de l'église

9. Vorhalle der Kirche
 10. Steinerne Säule von der Vorhalle. Teilansicht
 11. Steinplatte vom Grabmal der Mutter Constantin Brâncoveanus, Stanca Cantacuzino (in der Kirche befindlich)

10

12

12-13. Interiorul bisericii. Picturi în frescă, reprezentând portrete de ctitori

12-13. Interior frescoes of the church representing the founders

12—13. Внутренняя фресковая роспись церкви с изображением ее основателей.

12-13. Portraits à fresque des fondateurs, à l'intérieur de l'église

12-13. Fresken an der Innenwand mit Stifterbildnissen

14. Frescă pe bolta absidei laterale nordice

14. Fresco on the vault of the north side apse

14. Фреска на своде абсиды северной стороны.

14. Fresque sur la voûte de l'abside latérale nord

14. Freske im Gewölbe der Nordapsis

15. Vedere dinspre latura de vest a incintei

15. Western view of the monastery

15. Вид с западной стороны внутреннего двора.

15. Le monastère vu de l'ouest

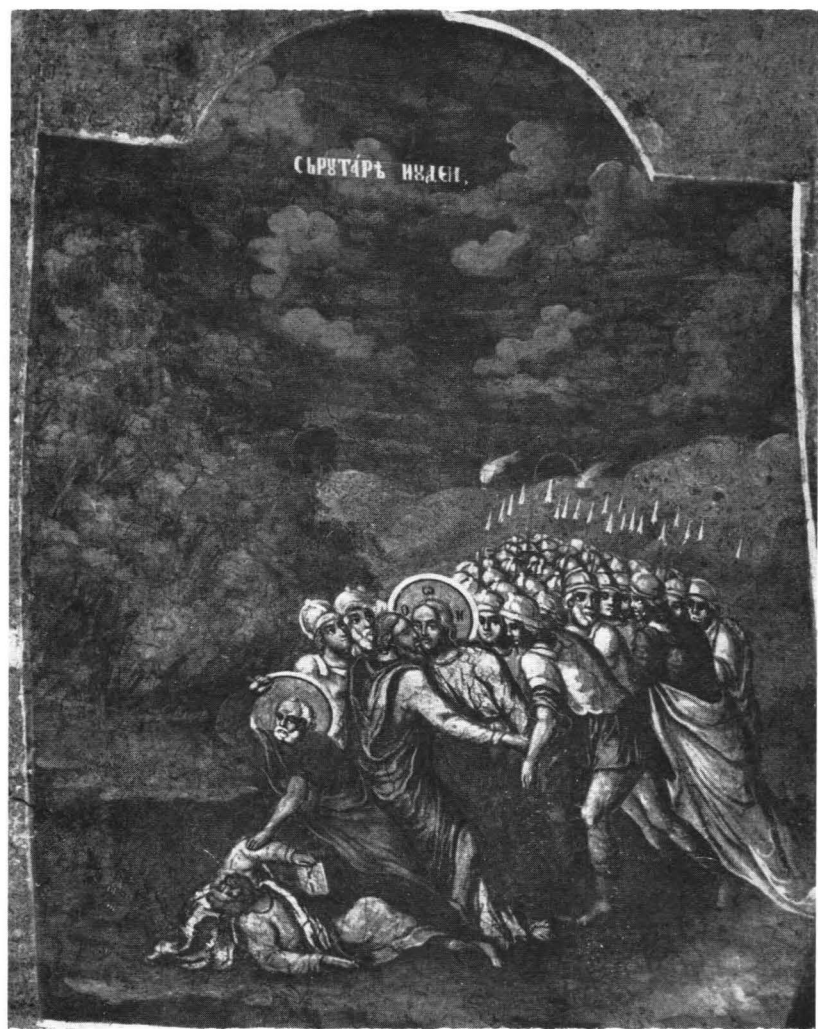
15. Blick auf die Westseite der Anlage

Biserica mare a mănăstirii se caracterizează prin tradiționalul plan treflat, cu pridvor deschis pe latura de vest. Dintre cele două turle, dărâmate în 1837, s-a refăcut, după primul război mondial, numai turla naosului.

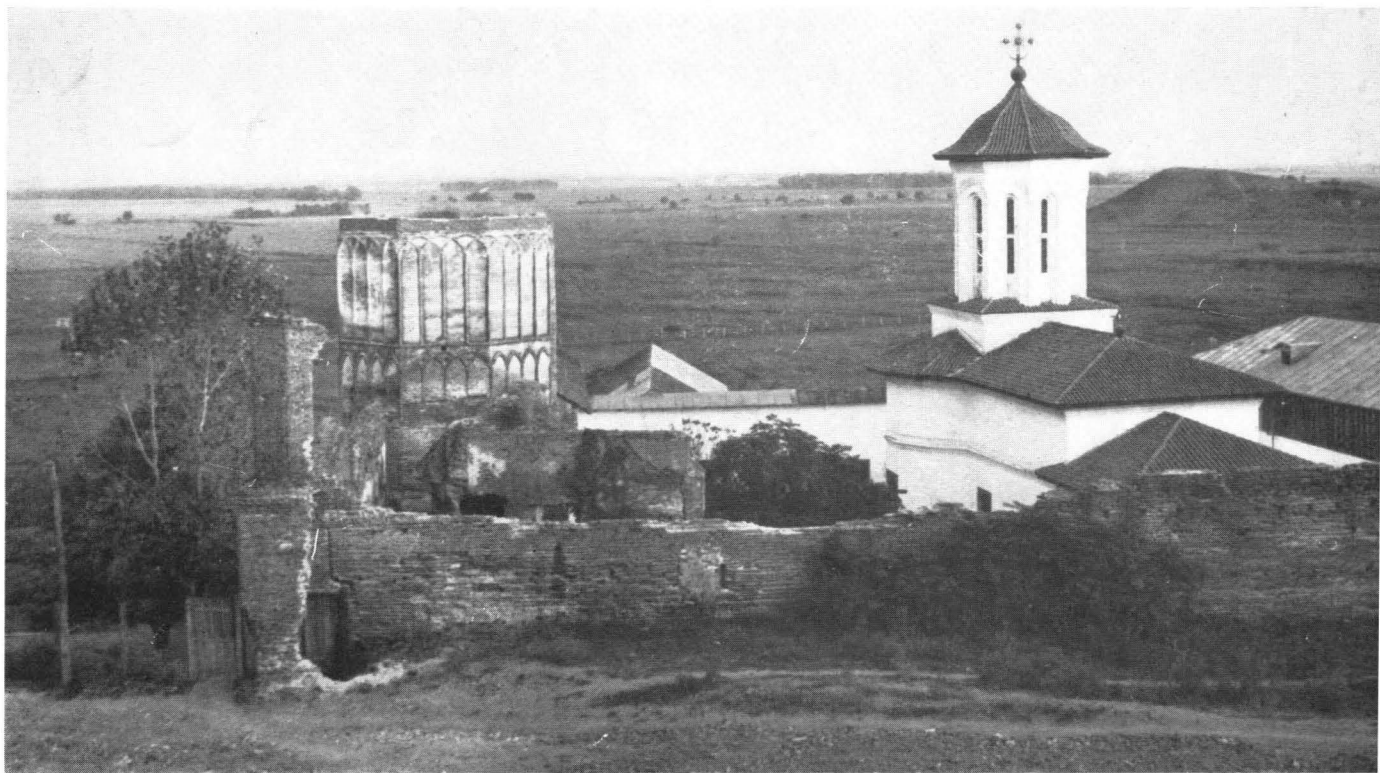
Un interes deosebit prezintă bolnița mănăstirii — ea păstrează în interior o valoroasă pictură din vremea lui Constantin Brâncoveanu. Bolnița a fost restaurată în 1958—1959, perioadă în care s-au executat reparații la chilii precum și consolidarea bisericii mari.

Cu toate transformările suferite, mănăstirea Brâncoveni constituie o mărturie prețioasă a culturii și artei românești din epocile lui Matei Basarab și Constantin Brâncoveanu.

Arh. Eugenia Greceanu

13

16. Ruinele Palatului Domnesc din colțul de nord-vest al incintei. În plan secund, turnul clopotniță

17. Turnul clopotniță. Detaliu de parament

16. The ruins of the Princely residence in the north-west corner of the precinct

17. The bell tower. Detail of the wall face

16. Развалины княжеского дворца в северо-западном углу внутреннего двора. На втором плане — колокольня

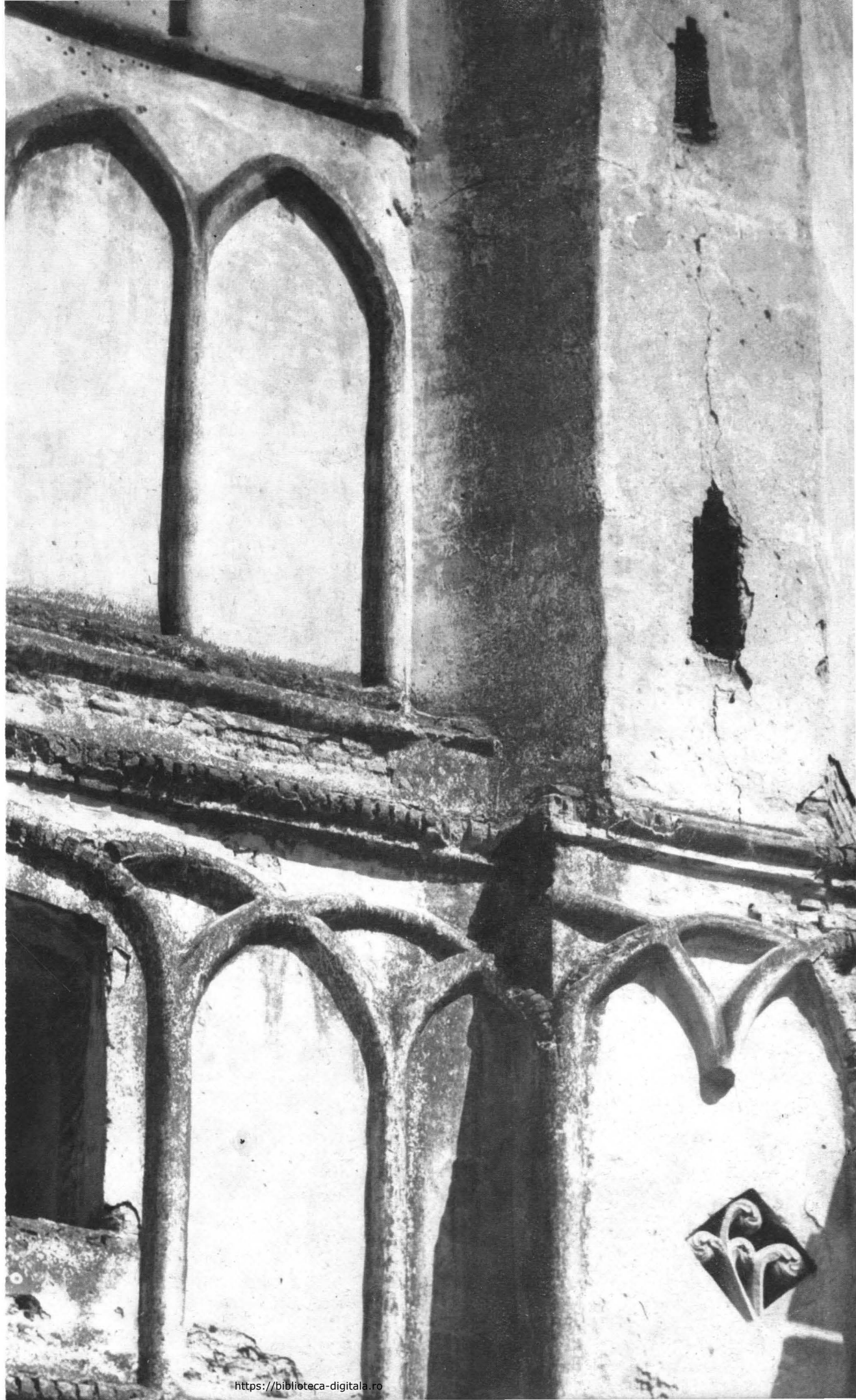
17. Колокольня. Деталь лицевой стены.

16. Ruines de la résidence princière, au nord-ouest de l'enceinte. La tour-clocher

17. Détail du parement de la tour-clocher

16. Die Ruinen des Abts-hauses in der Nordwest-ecke der Anlage mit dem Glockenturm

17. Glockenturm der Klosteranlage. Teilansicht der Fassade

18. Turnul clopotniță. Paramentul ornamentat. Detaliu

19. Paramentul Casei Domnești

18. The bell tower. Detail of the decoration

19. The face of a wall in the princely residence

18. Лицевая стена колокольни. Деталь.

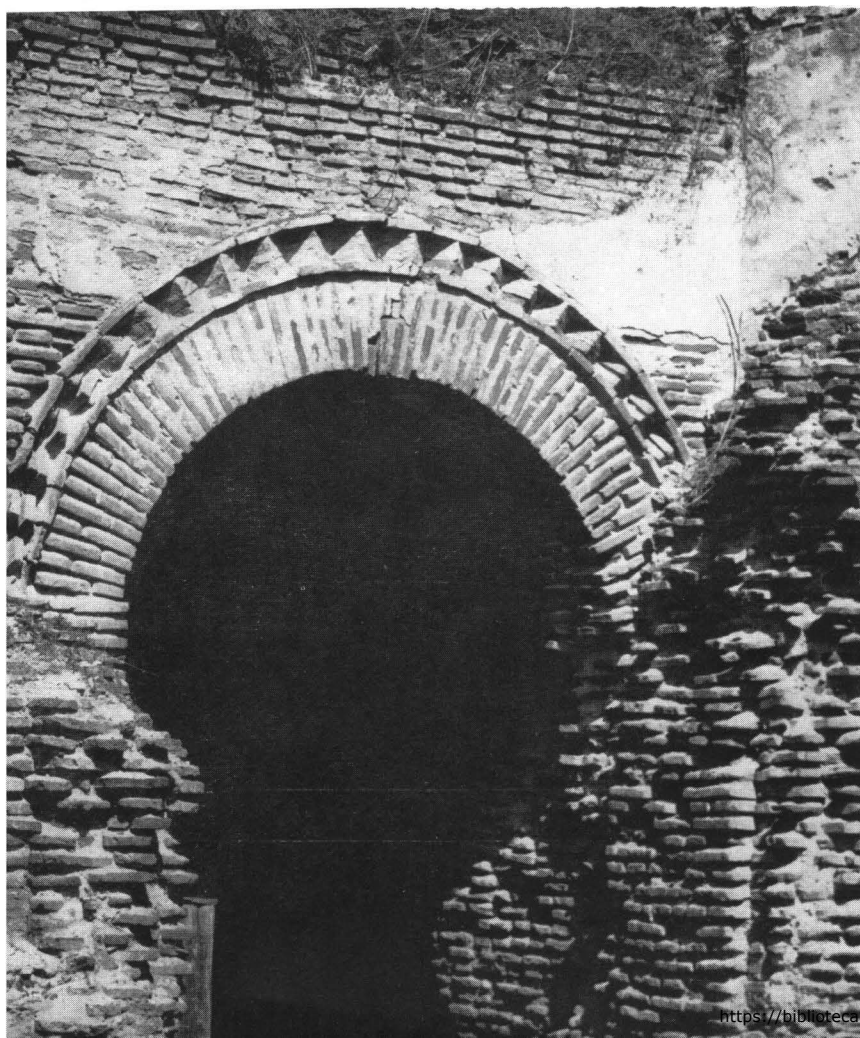
19. Лицевая стена княжеского дворца.

18. Détail du parement sculpté de la tour-clocher

19. Le parement de la résidence princière

18. Glockenturm. Teilansicht der Fassadengestaltung

19. Außenwand des Abtshauses

Built during the first half of the 16th century the Brâncoveni Monastery was extended and embellished under the reigns of the Wallachian princes Matei Basarab (1632—1654) and Constantin Brâncoveanu (1688—1714) whose ancestors originated from Brâncoveni village.

The ground floor of the bell tower, the cellars of the abbey standing in the north-west corner of the precinct and the defense wall provided with battlements are the only remains of the structures raised during Matei Basarab's reign and completed around 1640.

The alterations made under Constantin Brâncoveanu between 1699 and 1702 included the extension of the abbey, the building of a neat structure next to the sentry beat, the transformation of the upper part of the bell tower, and the thorough restoration of the big church and the cells on the south side. Concurrently the church of the hospice was raised outside the precinct in the south. Another series of restorations was carried out after the 1837 earthquake. The two churches were consolidated and current repair work within the precinct was made between 1958—1959. The Brâncoveni Monastery includes highly important elements marking the evolution of Romanian art, such as the decoration with crossing arches of the steeple, the painting in the Brancovan style of the hospice church and the particularly valuable architecture of the abbey.

The monastery as a whole testifies to the development of Romanian art under the reigns of Matei Basarab and Constantin Brâncoveanu

Монастырь Брынковень относится к первой половине XVI века. Господари Матей Басараб (1632—1654) и Константин Брынковяну (1688—1714), семьи которых происходили из села Брынковень, расширили и украсили этот архитектурный ансамбль.

Из построек времен княжения Матей Басараба, законченных примерно в 1640 году, сохранились нижняя часть колокольни, погреб и игуменского дома, расположенного в северо-западном углу внутреннего двора, и защитная стена с бойницами, соединяющая оба строения.

Выполненные при Константине Брынковяну в 1699—1702 годах работы охватили расширение игуменских покоев, к которым был прибавлен новый корпус, в продолжение стены для дозорного обхода, перестройку верхней части колокольни и перестройку «с самых основ» большой церкви, а также переделку келий по южной стороне двора. Тогда же была построена больничная церковь, находящаяся вне двора, к югу.

В третий раз работы по восстановлению монастыря производились после землетрясения 1837 года.

В 1958—1959 годах выполнялись работы по укреплению обеих церквей и внутреннему ремонту.

Этот ансамбль включает элементы первостепенного значения для развития румынского искусства — украшение колокольни перекрещивающимися аркатурами, роспись больницы в брынковянском стиле, интересная конструкция игуменского дома.

Монастырь Брынковень является ценным памятником румынской культуры и искусства эпохи княжения Матей Басараба и Константина Брынковяну.

Construit pendant la première moitié du XVIe siècle, le monastère de Brâncoveni a été agrandi et embelli par les voïvodes Matei Basarab (1632—1654) et Constantin Brâncoveanu (1688—1714), dont les familles étaient originaires du village de Brâncoveni.

Des bâtiments élevés sous le règne de Matei Basarab et terminés vers 1640, il ne reste aujourd'hui que le rez-de-chaussée de la tour-clocher, les caves de la maison du supérieur, au nord-ouest de l'enceinte, et le mur de défense pourvu de meurtrières qui relie les deux édifices.

Les transformations entreprises par Constantin Brâncoveanu entre 1699 et 1702 consistèrent à agrandir la maison du supérieur, en y ajoutant un corps de bâtiment attenant au chemin de ronde, à modifier la partie supérieure de la tour-clocher, à refaire « de fond en comble » la grande église et à reconstruire les cellules du côté sud. C'est également de cette époque que date l'église de l'hospice, elle aussi au sud, en dehors de l'enceinte.

Une troisième série de reconstructions eut lieu après le tremblement de terre de 1837.

De 1958 à 1959, les deux églises ont été consolidées et diverses réparations ont été exécutées dans l'enceinte.

L'ensemble comprend des éléments de première importance dans l'évolution de l'art roumain, telles la décoration en arceaux entrecroisés de la tour-clocher, la peinture de style Brâncoveanu de l'église de l'hospice et la belle architecture de la maison du supérieur.

Le monastère de Brâncoveni représente un précieux témoignage de la culture et de l'art roumains sous les règnes de Matei Basarab et de Constantin Brâncoveanu.

Das Kloster Brâncoveni datiert aus der ersten Hälfte des 16. Jahrhunderts. Die Fürsten Matei Basarab (1632—1654) und Constantin Brâncoveanu (1688—1714), deren Familie aus dem Dorfe Brâncoveni stammt, haben diese Anlage ausgebaut und verschönert.

Von den zur Zeit der Herrschaft Matei Basarabs durchgeführten und um das Jahr 1640 beendeten Arbeiten haben sich das Erdgeschoß des Glockenturms, die Kellerräume des in der Nordwestecke der Anlage gelegenen Abtshauses und die mit Schießscharten versehene Befestigungsmauer, die diese beiden Bauwerke verbindet, erhalten.

Im Zeitraum 1699—1702 wurde auf Initiative Constantin Brâncoveanus das Abtshaus durch einen an den Wehrgang angebauten Flügel vergrößert, es wurden die Obergeschosse des Glockenturms umgebaut, die große Kirche „von Grund auf“ neuerrichtet und die Zellen an der Südseite ausgebessert. Zur gleichen Zeit wurde die südlich außerhalb der Umfassungsmauer gelegene Siechenhauskirche errichtet.

Eine dritte Etappe von Wiederherstellungsarbeiten fiel in die Zeit nach dem Erdbeben vom Jahre 1837.

In den Jahren 1958—1959 wurden beide Kirchen konsolidiert und die Anlage restauriert.

Der Klosterkomplex umfaßt Elemente von besonderer Bedeutung für die Entwicklung der rumänischen Kunst, z.B. die sich überschneidenden Bogenfriese am Glockenturm, die Innenwandbemalung der Siechenhauskirche im Brâncoveanu-Stil und der wertvolle Bau des Abtshauses.

Das Kloster stellt ein wertvolles Beweisstück der rumänischen Kunst und Kultur aus der Zeit der Fürsten Matei Basarab und Constantin Brâncoveanu dar.

40 lei

